

BARTHA GUSZTÁV

JELENÉSEK

HÁROM EGYFELVONÁSOS

3. KRITIKUS TÖMEG

SZEREPLŐK:

Ádi, 35 éves kiskereskedő**Vica**, 33 éves gyámügyi felügyelő

Szín: kertvárosi lakóház egyedien berendezett hálószobája. A fal és a mennyezet halványkék, a padlószőnyeg molnárkék, az ágynemű türkiz (kék), míg a bútorzat fehér színű. A jobboldalon lévő ajtó melletti sarokban asztali számítógép; átellenben, a sötétkék függönyös ablaktól jobbra nagyképernyős plazmatévé található.

Ádi és Vica az ágyban fekszenek.

Ádi: *(felül, felkapcsolja az ágyfeletti olvasólámpát).* Kapcsoljam fel a villanyt?

Vica: *(szemét dörzsölve).* Már felkapcsoltad. *(Csend.)*

Ádi: Látom.

Vica: *(nagyot ásít).* Aludjunk inkább, Ádikám, kérlek!

Ádi: Arról volt szó, hogy szeretkezünk, egész délelőtt szeretkezni fogunk.

Vica: Még csak hajnali fél hat.

Ádi: *(bólint).* Az este későre járt, egész tizenegy óra volt, és fáj a fejed meg egyebek. *(Csend.)* Vica, van valakid? Jobb, mint én? Úgy általában.

Vica: *(felkönyököl).* Megint elakadt a tű? Torkig vagyok a lemezdedel! *(Gúnyosan.)* Jobb, mint én, szebb, mint én, nagyobb a... *(Kinyújtja a karját.)* Ekkora! Meg vagy elégedve?

Ádi: Bocsi, hogy vagyok! Azért nem kell lépten-nyomon felkapnod a vizet.

Vica: *(visszahanyatlik, kívültre fordul).* Hagyj békén, nehéz hetem volt!

Ádi: Á, én meg egész héten röhögtem. A hriveny árfolyama akkorát zuhant, hogy alig látni; a hűtőkamra bedobta a törölközőt...

Vica: *(közbeszól).* Beadta az unalmast.

Ádi: Szóval, holnaputánra rám bűdösödik vagy kétnázásányi csirke farhát...

Vica: *(gúnyosan).* És összedől a világ.

Ádi: Az, nem. A folyószámlánk fog megcsappanni.

Vica: *(felül, nagyot nyel).* A-a-s... dolláros?!

Ádi: Nincs kecmec, szerdán lejár a határidő, mindenképp fizetnem kell a beszállítómnak.

Vica: *(nekikeseredve).* De hát... de hát... Vitya a barátunk...

Ádi: *(bólint).* Míg nincs tartozásunk.

Mindketten visszahanyatlanak a párnáikra, kínos csönd.

Vica: Nem lehet...

Ádi: Szovjet gyártmány. A hűtőszerelőnek lila gőze nincs, hol a fenébe lehet a javításhoz szükséges alkatrészt beszerezni.

Vica: Vagy nem lehetne...

Ádi: A falusi házi boltok tulajai, két hete még öltre mentek a farhátért, most bezzeg, mikor dörög az ég és villámlik, se hírük, se hamvuk.

Vica: Hátha akciós áron...

Ádi: *(fejcsóválva).* Tudod, hány üzletfelújításba, berendezés vásárlásba került, míg boltunkba édesgetem vásárlónak a város krémjét?!

Vica: Képzeld el, hogy pontosan tudom. *(Felkönyököl.)* Ki sikálta fényesre az újracsempézett falakat, csillogóra, a vastagon gépolajos hűtőpultokat?!

Ádi: Bocs', Évim! Szóval, ha most a toprongyosokat holmi akciós csirkecsonttal az üzletbe csődítem, ismerőseik körében nagyobbat fog zuhanni az ázsiókn, mint a hriveny vásárlóértéke.

Megtörve a percnyi csendet, Vica nagyot sóhajtvá lekászálódik az ágyról, és a számítógép elé ül.

Vica: Öt levelet kaptunk. *(Csend.)*

Ádi: E-mailt. *(Csend.)*

Vica: Felolvassam?

Ádi: Ha a szeméttelenen guberálóknak valami bajuk esik... Kénytelen leszek kikocsizni a hússal az erdőbe. A garázsban nincs, nem tudod, hová a fenébe tűnhetett az ásó?!

Vica: *(hasára szorított kézzel, Ádi felé fordul).* Kapa és nagyharang.

Ádi: És akkor...

Vica: *(mélyeket sóhajt).* Eszembe jutott... *(Csend.)* Mi lenne, ha, mi lenne, ha... Képzeld, mi lenne, ha oda adományoznád a húst az árvaháznak!

Ádi: *(homlokráncolva).* Az lenne, hogy vaj van a fejükön. Ismered Himicséket, a bolhából nyomban elefántot kreálnak, ha rólunk van szó.

Vica: Phh, hogy mit gondolnak a parasztok... Himics Kitti a rakott szoknyánál tart, abban pipiskedik. Száz évvel le van maradva.

Ádi: *(mosolyog).*

Vica: Úgy, de úgy megszívatjuk őket, hogy sárgára asznak az irigységtől!

Ádi: Mi a frássszal?

Vica: Mivel? Rita, az újságíró barátnőm készít az adományozó eseményről egy fényképes riportot. Benne leszel a járási újságban, amint kezet fogsz az igazgatóval, vagy ahogy ott állsz a hálás tekintetű árvák gyűrűjében...

Ádi: A vidám, hihetőbb...

Vica: És a többi, és a többi... Erre kössenek csomót!

Ádi: *(nevetve).* Hogy nekem milyen okos asszonykám van!

Vica: Ritácskának meg összeállítunk egy kis élelmiszerkosarat... A jó reklám minden pénzt megér *(kissé előregörnyed)*, legalább is azt mondják.

Ádi: *(Vica felé nyújtja a kezét).* Puszi anyukának...

Vica: *(kiszáratva).* Puszi apukának... *(Túlzott élenkséggel.)* Képzeld, névnapra vagyunk hivatalosak, és nem is akárhová!

Ádi: Csak nem...

Vica: *(talpra szökken).* De bizony! A Kárpátiban hatszáz hriveny egy négyszemélyes asztal, vagyis a vacsi, az italfogyasztást külön számlázzák.

Ádi: Húha!

Vica: Beláthatod, nem állíthatok oda akármiben. A varrónőm, Grétike, ugyan kiállózott számomra egy ruhamodellt a legmenőbb divatlapból, csak hogy... Az anyagminőségen próbálunk spórolni, de a kiegészítőkkal együtt még így is belejöhét vagy kilencszázba.

Ádi: Kilencszáz mibe?

Vica: *(keresztbehasal az ágyon, homlokon puszilja Ádit).* Dollárba. Ha az estélyim a divatlap ajánlotta ruhaanyagból készül, a duplájába kerülne, ha nem a triplájába. Bár, ha az a terved, hogy továbbra is csússzunk-másszunk, hajbókoljunk Szivicsék előtt, a túriban remek estélyi ruhákat lehet kibányászni a bálákból, potom kétszáz hrivenyért.

Elsötétedik a szűn. Ágynyikorgás, nemi aktust kísérő hangok, félbeharpott szavak: las... szo... mé... stb. Mire újra felgyúl a villany, Vica már Ádi mellett fekszik, szorosan hozzásimulva.

Ádi: *(Vica haját simogatva).* Milyen volt?

Vica: Túrhető.

Ádi: Délig még túrünk egy jót, aztán megreggeliziünk, ebédeliünk. Te, délután elmehetnénk az uszodába, igaz, nem egy magyarországi élményfürdő, de már van gőzfürdője és sörbárja. Mit szólsz hozzá?

Vica: *(feliül, felveszi a hálóingét).* Hétfő van, ha nem tudnád.

Ádi: A kurva életbe!

Vica: A fél városnak hétfőre esik szabadnapja.

Ádi: Jelzem, én megmondtam: a gyámügyi munka nem leányálom.

Vica: *(szemrehányóan).* A pult mögött szebben mutatnák.

Ádi: Hagyjuk a témát!

Vica: Megspóroltál volna egy elárúsítónői fizetést. Az adóhivatal és a nyugdíjalap illetékeivel, meg a húsvéti és a karácsonyi prémiumokkal együtt kitesz vagy húszezer hrivenyt. Szép pénz.

Ádi: *(felkönyököl).* Az, és a hétvégeken nem kell érte lerobbant tömbépületek lépcsőházait járni, családlátogatni a bányató környéki putrilakókat.

Vica: Beszélsz, a városi iskolákban a tanítónői státuszok száz évre előre le vannak foglalva. Lányom, unokám, kutyám-macskám... *(Kikel magából.)* Nekem miért ne lehetne ambícióm, célom az életemmel, amiért küzdhetek?! *(Derékra tett kezekkel, gúnyosan.)* Nizzenek oda, hogy illegeti a farát a botosné őnacsága! Nem akarok boltosné önagságát játszani! Idehaza azt szajkózni: igen, drágám; parancsolj, drágám...

Puskadurranásra emlékeztető dörrenés. Áramsűnet. Aztán hirtelen, önmagától bekapcsol a plazmatévé, a számítógép monitora a tévében pergő, dübögő dobok ritmusára, vörös szűnben pulzálni kezd; és végül számárbógésre, malacvisításra emlékeztető csengőhangon, megszólalnak az éjjeliszekrényeken villogó mobiltelefonok. Vica nagyokat visítva, behunyt szemmel, fültre szorított kézzel ül az ágyon, Ádi magára kapva pizsamanadrágját, oda-vissza rohangál tévétől a számítógépig, de egyiket sem tudja kikapcsolni. Közben fülsiketítővé fokozódik a zenebona.

Ádi: *(felkapja a mobiltelefonját, torkaszakadtából beleordít).* Halló!!! – Hol a pokolba lennék! – Nem érted, itt vagyok, itt, itt... *(Áramsűnet,*

hosszú csönd.) Kurvára megokosodtak ezek az izék... nem gondolod... és izé... (Csönd. Az ablakról váratlanul lehull az elsötétítő függöny egyik szárnya. A szobában szétterül a napfény. Vica padlón fekszik, egyedül a lábai kandikálnak ki ráterült függöny alól.) Éva! Évikém...

Vica: *(a függöny alól, alig hallhatóan).* Most... most már elhiszed?

Ádi: *(Vica mellé térdel, félredobja a függönyt).* Nem ütötted meg magad?

Vica: *(lassan felül, falnak támasztja a vállát).* Hiszel nekem?

Ádi: Hozok vizet.

Vica: Igen vagy nem?

Ádi: *(odaül Vica mellé).* Alighanem egy jókora napkitörés. Tudod, a Nap belsejében a közönséges hidrogén héliummá ég. A folyamat radioaktivitással jár. Tudsz követni? Szóval, a napkitörés erős elektromos hullámokat juttat a térbe, ami a Földön csuda dolgokat tud ám produkálni a hírközlési és az elektromos hálózatokban.

Vica: Nem hiszel nekem.

Ádi: Fizikai jelenség. Olyasvalami, tudod, mint az energiatermelésre szelídített, rányitható atommaghasadás. A kritikus tömeg, mennyiség vagy méret – egyik helyen így nevezik, másik újságcikkben úgy – szinten tartása. A világban mindennek megvan az optimális mérete. Ha netalántán kisebbé lesz, semmivé zsugorodik, ha hirtelen nagyobbá, óriásivá duzzad, és szétpukkan, mint egy túlfujt lufi. Bumm!

Vica: *(feltápászkodik, szédelegve elindul az ajtó felé).* Tudod mi vagy te, Ádám, egy ostoba fajankó!

Ádi: Gyerekkoromban fizikus akartam lenni, csillagász, úrhajós... Semmi esetre sem, egy beképzelt libát boldogító szatócs.

Vica: *(megáll).* Az élet egésze maga lehetne a boldogság! Élni, élni... Az élet csoda, a legrágább kincs. *(Leül az ágyra.)* Három hete ugyanez történt: bőgés, visítás, dobolás... Időbe telt, mire előmerészkedtem a paplan alól. Nem volt napkitörés, se sehol földindulás. A barátnőim még azt is megtelefonálják, hogy milyen színűt kakilnak.

Ádi: Hupikéket. Kell lennie valami ésszerű magyarázatnak!

Vica: Az orvosom ugyanezt mondogatja.

Ádi: Miféle orvos? Nem értem.

Vica: *(hasára szorítja a kezét).* Valahol itt, valami elromlott. Az eset óta, egyszer-egyszer olyan fájdalmas nyilallás hasít belém, hogy percekre lezsibbadok.

Ádi: *(feláll, kezével csapkodva, föl-le jár a szobában).*

Vica: Voltam ultrahangon, röntgenen és nőgyógyászati kivizsgáláson; vettek vért, megvizsgálták a székletemet és vizeletemet, megmérték a vércukromat és minden egyes alkalommal a súlyomat...

Ádi: (*pillanatra megáll*). És?

Vica: Makkegészséges vagyok. Tucatnyi gyereket világra hozhatok... a nőgyógyász szerint.

Ádi: Nekem egy kibaszott szót se...

Vica: Hogy újra kiröhögj? (*Csend.*) Ki hívott telefonon, és mit kérdezett?

Ádi: Hogy... hogy hol vagyok. Hol a fészkes fenébe lennék! (*Kifakad.*) Rohadt telefonbetyár, játszadozni támadt kedve egy... egy takonypócnak!

Vica: Tényleg, hol vagy? Vagyunk mi egyáltalán?

Ádi: (*helyben toporog, majd leül a számítógép elé*). Hülyéskedsz?

Vica: Komolyan kérdeztem. (*Csend.*) Tudod, mikor már-már elhittem, hogy igazad lehet, csupán csak rosszat álmodtam, köldök tájékon azon nyomban végigcikázott a fájdalmas nyilallás. Aztán, ahogy szűnt a zibbadás, úgy lett egyre furcsább... Hogy magyarázzam? Megtörtént, hogy az volt az érzésem, hogy farkasszemet néznek velem az ismerős épületek ablakai, az üzletek kirakatai. Idehaza meg azt kérdezgettem magamtól: mi a fenét keresek én itt?! (*Hosszú csend.*)

Ádi: (*kifakad*). Vagyont érő ház, két kocsi, nyaralások a török tengerparton... Mi kell még?! (*Csend.*) Bocsi, Vicám! Kissé kimerültél idegileg, meg izé... Amint túl leszünk a farhát mizérián, kiveszel pár nap szabit; felkocsikázunk a Kárpátokba, és valamelyik turistaszállóban jól kiszellőztessük a fejünk.

Vica: (*hüledezve*). Már elfelejtetd, hogy pár perce mi történt!?

Ádi: (*legyint*). Á, valakinek, valakiknek viccelődni támadt kedvük. Még ma utána olvasok, érdeklődöm az Interneten, hogy hogyan lehet az ilyesmit technikailag kivitelezni.

Vica: (*kényszeredetten nevet*). Ez... ez nem igaz! (*Feláll, kezét tördelve az ablakhoz lép.*) Sehogy. (*Csend.*) Hát nem csodálatos...

Ádi: Micsoda?

Vica: Az ég kékje, a járdaszéli öreg gesztenyefa, a távvezetéken hitázó veréb... A párkapcsolat is kritikus tömeg. Érzelmek nélkül vagy semmivé foszlik...

Ádi: (*feláll*). Na ne! Azt akarod ezzel mondani...

Vica: Vagy, mit sem fog érni a pénz, mert egyszer csak azt mondja: bumm! (*Csend.*) Üres hűtők, üres kamrák, a bútorokon vastagon ül a por, a padlón a szemét, és mégis... Az elmúlt három hét alatt, egy szülőt sem

citáltam a hivatalba utolsó figyelmeztetésre: ha már gyerekeket vállalt, asszonyom, köteles rólok gondoskodni, reggelente iskolába küldeni őket, mert különben... Mi lesz?

Ádi: (*ingerülten*). Bökd már ki végre, hogy gyereket akarsz, és fejezd be a komédiázást, vagy valóban azt fogom hinni...

Vica: (*Ádi felé fordul*). Hogy megbolondultam. (*Tettetett élénkséggel*.) Tudod mit, van időnk, délig még tűrhetünk egy jót. (*Szétvetett lábbal végigterül az ágyon, a nemi aktust imitálja.*) Ahh meg öhh, hallod, már a Paradicsomban érzem magam! (*Nevetve.*) Igen, drágám, parancsolj drágám...

Gongütés, a hálósobára sötétség borul.

2014. Nagyberég

